

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM* tarafından Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

Kapitalist üretim ilişkilerinin neden olduğu ekolojik yıkım, 21. yüzyıl toplumlarının gündemine ekolojik sorunları getirmiştir. Sanayileşme, nüfus artışı, plansız kentleşme, doğal yaşamı tehdit eden tarım ve turizm faaliyetleri ekolojik sorunları arttırmaktadır. 1972 yılında Stockholm'de çevre sorunlarının küresel boyutta ele alınmasına, Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) organının kurulmasına ve her yıl 5 Haziran tarihinin "Dünya Çevre Günü" olarak belirlenmesine karar vermiştir. 5 Haziran 1972'de kabul edilen "Sürdürülebilir Kalkınma" yaklaşımının sürdürülebilir olmadığı her geçen dönem açığa çıkmaktadır? Küresel ısınma, risk altındaki türlerin her geçen gün artması, GDO'lu ürün çeşitliliğinin artması, salgın hastalıklar gibi birçok başlık insan-ekoloji ilişkisinde yeni tartışmaları beraberinde getirmiştir. Öte yandan 31 Mayıs 2011'de Hopa'da HES karşıtı mücadelede yaşamını yitiren, Metin Lokumcu'nun ölüm yıl dönümü ve Gezi'nin başlangıç günü referans alınarak 31 Mayıs-5 Haziran tarihleri "Ekolojik Yıkımla Mücadele Haftası" olarak da anılmaktadır.

Türkiye, aynı zamanda doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilir kullanımı konusunda Birleşmiş Milletler Uluslararası Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi; İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi, ve Ramsar Sözleşmesi gibi uluslararası sözleşmelere de taraf olmuştur. Yasalarla korunan, bu ilkelere uymayan, rant kaygısı taşıyan, çevreye zarar veren, yaşam alanlarımızı, sağlığımızı ve geleceğimizi tehdit eden her türlü proje hukuka aykırıdır. Olumsuz çevresel ve sosyal etkileri göz önüne alındığında birçok faaliyetin toplum ve doğa yaşamını tehdit ettiği görülmektedir. Ekolojik yıkımın yavaşlatılması, kuraklık ve su sıkıntısının önlenmesi, gıda krizi için gerekli tedbirlerin alınması ve iklim krizinin durdurulması için üretim ve tüketim ilişkileri derhal gözden geçirilmelidir.

Bu bağlamda Türkiye'de;

- 1) Türkiye'de son elli yıl içerisinde soyu tükenen hayvan ve bitki türleri hangileridir?
- 2) Mevcut durumda soyu tükenme riski altında olan hayvan ve bitki türleri hangileridir? Bu anlamda hangi tedbirler alınmaktadır?
- 3) Türkiye'de Biyo-çeşitliliği korumak amacıyla yürütülen çalışmalar nelerdir?

- 4) Hayvanların yaşam haklarını koruyan hayvan hakları yasa tasarısı ne zaman yasalaşacaktır?
- 5) Sokak hayvanlarına yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla yürütülen çalışmalar nelerdir? Sokak hayvanlarına yönelik şiddet neden önlenememektedir?
- 6) Türlerin yok olmasına yol açan avlanmanın yasaklanmasına ilişkin bir çalışma planlanmakta mıdır?
- 7) Pet Shop ve benzeri yerlerde hayvan ticareti nasıl denetlenmektedir? Hayvanların aç bırakılması, şiddete maruz bırakılması, yaralanma ve öldürülme durumlarının önlenmesi nasıl sağlanmaktadır?
- 8) Yapımı tamamlanmış HES sayısı kaçtır? Bunların bölgesel dağılımı nasıldır?
- 9) Temiz suya erişim hakkı risk altında olan köy, mahalle ve toplam nüfus sayısı kaçtır?
- 10) 2021-2022 yıllarında yaşanan kuraklığın sosyal ekonomik ve ekolojik risklerinin azaltılması için yürütülen çalışmalar nelerdir? Küresel ısınma sonucu kuraklık riski altında olan il ve ilçelerimiz hangileridir?
- 11) Kuraklık, HES ve diğer barajların etkisiyle Türkiye'nin yaşayacağı su sıkıntısı üzerine yapılmış bir araştırma var mıdır? Bu konuda kamuoyuna bir açıklama yapılmış mıdır?
- 12) Türkiye'de yaşanan konut krizinin etkileri üzerine bakanlığınız bir araştırması mevcut mudur? Barınma ve konut hakkı risk altında olan evsiz kişi sayısı kaçtır?
- 13) Belirli hastalıklar için riski arttıran hava kirliliğinin en yüksek olduğu iller hangileridir? Bu kapsamda hangi tedbirler alınmaktadır?
- 14) Gürültü kirliliğinin azaltılması amacıyla yürütülen tedbirler nelerdir?
- 15) Toprak kirleticilerinin azaltılması ve doğallığının korunması amacıyla yürütülen çalışmalar nelerdir?
- 16) Son 20 yıl içerisinde erozyon nedeniyle kaybedilen tarım alanı ne kadardır?
- 17) Türkiye'de çölleşme riski altında olan bölgeler hangileridir? Bu kapsamda alınan tedbirler nelerdir?
- 18) Kıyı kanununu ihlal eden yapılaşma denetimleri hangi mekanizmalarla yapılmaktadır? Bu kapsamda kamu kurumlarına uygulanan istisnalar nelerdir? Son 5 yıl içerisinde bu kapsamda cezai yaptırım uygulanan yapı/kişi sayısı kaçtır?
- 19) Kanal İstanbul Projesinin ekolojik riskleri üzerine yapılmış çalışma mevcut mudur? Söz konusu projenin kapsamındaki her faaliyet için ayrı ayrı ÇED raporu çıkarılmakta mıdır? Bu kapsamda hangi faaliyetler için ÇED gerekli değildir kararı verilmiştir?
- 20) Türkiye'deki taş ve mermer ocaklarının, ekolojiye ve toplumsal yaşama etkileri üzerine bir araştırmanız mevcut mudur? Bunları kamuoyuna açıklayacak mısınız?
- 21) Yayla yasaklarının meralarda aşırı otlatmaya ve meraların tükenmesine yol açmasına dair bakanlığınızın bir araştırması mevcut mudur? Meraların korunması ve ıslahı amacıyla hangi çalışmaları yürütmektesiniz?